

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszáko nedelo.
Naprej placilo: 1/2 leta 24.,
1/4 leta 12., meszecsno 4., V zvu-
szto 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vasár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 évre
24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelszto i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MARKISEVCI p. M. SOBOTA
Rokopiszi sze eszi posilajo i sze
ne vrnejo. — Kéziratok ideküld-
endők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 1:50, réden veliki 1:—,
máli oglasz 0:70 Din. i dávek.
Pri vecskrát popúszt.

Hirdetési árak négyzett cm-
ként: Nyilttér és hasonlók
1:50, rendes hirdetés 1:—,
Apró hirdetés 0:70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm

Situacia

denésnye znotrejsnye politike nász
szpomina to da na ono pobojszko vrej-
men, stero vszigidár to nekricicsno lüszto
zadene nájbole i steroga sze escse
dnesz more prelejávati szamo záto, ka naj
ova drzsáva pripomore szvoje lüszto do
tiszte dobroute, stero vsziva ona, te szov-
rázsne drzsáve národ, steri je pa i tako
nezmozsen sze prepérati.

Ka tá obládajoucsa Francuska drzsáva,
stera v znányi szvoje moucsi — kak kul-
turna drzsáva, má szrdcé do toga, ka to
obládano kulturno, delazadosztno nemszo
lüszto od té náj bógse Ruhrszke krajine
scsé szpraviti.té, da je na nyou velke boj-
szke odskodnine vönavrgla, tak vídimo
zdaj eti prinasz to politicsno bojno, stera
je po odebéranyi escse hüjsa grátala,
kak pred tisztim, pred 18. márcom. Te
mocsne partáje sze prtijo v znányi nyuve
moucsi, te szlabejse pa zakaj szo szlabe
vsze prouti tisztomi lüsztvi, stero je zse
itak vérsztveno pretezcseno

Csüjemo z edne í z drúge sztráni
drzsáve politicsne boje, ali tou szamo med
naszledüvajúcsim lüsztvom edne ali drúge
partáje. Mí v nasoj máloj krajini szmo pa
po tom odebéranyi tühejsi grátali, bole
nász pa dájo v caganye szprávlati edne
ali drúge partáje, da nam glászi posilajo,
kak do nász tezsíle potom toga, ár szmo
naso dvojno fárbó szploh vöpokázali pri
odebéranyi sztém, da szmo voutome dáli
na véksi sztran tisztim partájam, stero ro-
várijo prouti drzsávi.

Isztina, tak sze je zgoudilo. Ali ka je
zrok dönok nej tou lüszto, je tüdi nej
isztina. Sto more zatou, csi je tou lüszto
telko zrejlo, ka bi sze oszramotilo, csi bi
za isztino tiszte partáje gvinalé tü, stero
szo náj bole krícsale, ka tiszte partája
gvina, stera de náj vecs pejnez mejla?
Sto more za tou csi sze je lüszto zse na-
szitilo tisztoga Ljubljanszkoga ravnanya,
stero je doszejgamao szamo kak edno
velko daravnitoszt dála za Prekmurje tishti
koszcsék osztanka, stero nyemi je escse
osztalo z tisztoga milosztára, steri je
nyim escse osztao, kak tüdi eden taksi,
ali visesnyi osztának, steri je pa nikaj
nej pomogao, na zse itak povehnenyoszt
szhájajoucsém, zadüsenom vérsztvenom
sztálisi Prekmurja.

Lüsztvi je zse vsze prevecs bilou. I,
gda je prisla tá prilika, 18. márc, szí je
na tou z-tém stelo pripomocsti szvoje dobrote.
Csi zse doszejgamao nikaj dobroute z
Ljubljane, te naj príde z Zagreba, ali prejk
toga, direkt z Belgráda. Miszlimo ka csi
scsémo dobiti za nas napredek, te moremo

dobiti cejli del z Belgráda, pa nej prejk
drúgoga, steri tüdi doj vzeme to mericsno,
szmeteno, nam pa privouscsi osztának, kak
eden sztrtek (töredék).

I dönok je nas národ na sztrahoti, ár
sze boji, ka té krajine zadüsenoszt sze
sztém bole povéksa. Csi sze rávno po-
véksa naj sze, za vcsenyé je pa dobro
ednim i drúgim, dugo pa trpeti obtezenyé
nemre i neszmi, ár sze je godílo po zákoni
i pravdeládnoszti Vsze partáje i vláda pa
morejo previdne bidti, ár neszmejo prídi
na tishti szlejd, ka bi za volo pregrejska
nisterni, trpelo doszta lüdi. Taksi sztopáj
je na skodo drzsávnoga obszinszkoga vért-
üvanya tüdi.

*Drúgikrát bojte previdni pri taksoj
priliki tüdi i ví ravnitelje.*

Közállapotok.

Ha az ember egy kis szabadidőt en-
ged magának s, megtekinti egyik másik
távolabb eső helyét Muravidéknek, pláne
ha felette hatóságától távolabb eső falva-
kat vidékét tekinti meg, bizony furcsa ké-
pet, maradságnak, a nemtörődömségnek a
mintaképeit lehet raktározni egy halomra s
mindmegannyi a közigazgatás maradiságára
vall.

Igaz, hogy ma rendkívüli állapotok
vannak Muravidéken, met a közigazgatás
fóruma, a községi bíró állása csak kine-
vezés útján töltetik be, ezek pedig tiszt.
a kiv. a hatás körükbe tartozó ügyek kö-
zött i csak napidijaik elszámolásával és
hatalmuunk mint „gerent“ éreztetésével
foglalkoznak leginkább, hogy törödnének
hát mások a közjóval, kik felettesei ennek.

Nemrégén például Alsólendván egy
szorgalmas köztisztületben álló egyén oly
tragikus formában mullott ki a község rend-
őri zárkájában hogy bizony ember legyen
az, ki megtudná magyarázni az esetet. A
dolog kétes, az bizonyos. Hogy magyarul
énekelték az estén az utcán s hogy akkor
vitték be a csendőrök s adtak át a rend-
őrnek, az is igaz, de hogy hogyan gyullad
meg alatta fekhely szalmája s mitől jött
fejére a sérülés, az — tikok akar maradni.

Ha van községi zárka „csendhaborítók“
elzárására, akkor az elzárás előtti eljárást
szabályszerűen le kell folytatni, vagyis fe-
lelős egyén előtt ki kell kutatni, holmiját
elszedni. Miután ez megtörtént, mint érte-
sültünk, hogyan következett be tehát mégis
fulladás általi halál, a meggyulladt
szalma füstjétől?! S... Mitől? pénze
is volt, halála(!) után e... em találtatott
meg. Hogy lehet ez? U... szik termé-
szetes (!) halál volt, mert elő... asosan ment
végbe.

No de igazán nem csodálkozunk,
ha a lendva magyarokkal megtörténik. A
hatósági közegeknek nincs mitől és kitől
félniök, önkényesen dolgozhatnak, ahogy
akarnak. Ha nem úgy volna, hát lehetet-
lenség az, hogy közönséges financkomi-
szár, a ki talán éppen túlképzettsége foly-
tán jutott el eddig a rangig, s finanszága
révén a hosszufalusi (csipkés) kaszárnyáig
állítson meg felfegyverzése tudatában nem-
rég egy Lendaváról M.-Szobotába igyek-
vő autót. Vagy lehetséges-e az, hogy a
mikor az, az ő első intésére nem állt meg
egyszerre, mert nem is volt lehetséges, rá-
vágott a rajtaüllőre botjával? Nem lehet,
mert semmi köze sincs hozzá. De megtör-
tént egy négy személyt vivő autóval, vá-
lyon mi történne egy egyedül haladó, job-
ban öltözött egyénnel, ha evvel a harcias
financkomiszárral találkozna?!

Azon a vidéken különösen minden oly
példásan néz ki. A pincei iskola ügye tel-
jesen feledésbe megy, pedig bizony erről
megfelekedezni is bűn. Az oly veszélyes
formájú hidak javítására szükséges faanyag
Horvátországba való szállítását. — szük-
ségelt mennyiségben, — le kellene foglani
stb. stb.

De bizony mindezek ellenőrzésére,
avagy keresztülvitelére, hogy végre szabály-
szerű képe legyen Muravidéknek, nincs
idő, nincs mód, mert elsőfeladata a ható-
ságoknak az, hogy politikailag a lakóssá-
got átgyurják. Hogy káros kihatása ennek
a maradiságnak lesz-e vagy sem a jövőre,
az más lapra tartozik.

Stagnál minden és stagnálni fog mind-
addig a közigazgatás e tekintetbeni rendes
ténykedése, míg a közigazgatási választá-
sok ki nem lesznek írva, azaz ezek alap-
jáni választások meg nem lesznek ejtve, a
mikor is teljes erővel kell hozzálátniuk a
tagoknak és albizottságoknak ezen állapo-
tok megszüntetéséhez, illetve a bajok or-
voslásához.

Kerékpár lopás. Szilágyi József szombat-
helyi lakos e hó 7-én igazolvány nélkül jött át a
határon, s útját Križevcira (Stájer) vette munka-
keresés céljából. Itt bement egy ház udvarába,
hol látta, hogy csak két gyerek van odahaza
egyedül, a falhoz pedig egy kerékpár volt tá-
masztva. A gyereket, mintán szintén a kerékpár
megtetszett neki, vizért küldte, ő pedig közben a
kerékpárral ellíllant s útját Mártonhely felé vette,
hol 6000 koronáért a kerékpárt eladta. Ennek-
utánna bement M. Sobotába, hol már a csendőrök
várták és le is fogták. Kérdésükre azt felelte,
hogy munka után jött s biciklit azért lopott, mert
éhes, pénze pedig nem volt. A biciklit visszaadták
tulajdonosának.

Halálozás. Benczák Ferenc battyánci köz-
tisztületben álló gazdát e hó 7-én nagy részvét
mellett helyezték örök nyugalomra.

„Muravidéki magyarok helyzete a választások után.“

A »Bácsmezei Napló« 1923. április hó 8-i számában a fenti cím alatt nagyon érdekes cikk jelent meg, a melyet mint minket érdeklőt, teljesebben leközzöljük.

Magához a tárgyhoz nincs ellenvetésünk, mert az eszme helyénvaló, ha egy kisebbség jogainak a megvédését akarják. Hogy azonban a vezetők tényleg érdemes vezetői legyenek az itteni magyarságnak, — az előfeltétel. A cikk maga valami Király Józsefről szól, mint »érdemes vezetőjéről az itteni magyarságnak«, sajnos azonban ily oldaláról ismeretes Királyt, a Muravidéki krónika nem jegyezte fel eddig. Vagy akit feljegyeztet, azt — ha nem tévedünk — egész más tulajdonságáról.

A cikk különben a következő:

(Muravidéki levél.) A prekmurjei magyarok, akiknek sem szervezetük, sem vezetőik nem voltak, a március 18-iki választásokon gyakorolták szavazati jogukat s nagyrésztük a Radics-párt listájára szavazott.

A passzivitásnak Prekomurjében nem volt sok indoka, mert az ottani magyarságot nem sújtotta a jogfosztás, majdnem valamennyit felvették a törvény rendelkezései értelmében a választói névjegyzékbe s az összes választók 86 százaléka le is szavazott.

Bár ugyan a radikális, mint a demokrata pártnak muravidéki magyar, vagy legalább is magyarul tudó járási jelöltje volt, a magyarság nem ezekre a pártokra szavazott. Az oka ennek könnyen megérthető. Pár nappal a választások előtt még nem tudták az itteni magyarok, hogy hová szavazzanak. Az elhatározó döntést az adta meg, hogy néhány nappal a választások előtt a hatóság betiltott minden Radics-párti agitációt s lehetetlené tette, hogy a választók meghallgassák Radics korteseit.

A muravidéki magyarok, akiket annyi igaztalan sérelem ért, könnyen azt hihetnék, hogy ez a törvényes tilalom a magyarság jogainak érvényesítését akarja meggátolni s az az emberi természetben rejlő csak azért is, a magyar dac vette rá a szavazókat, hogy a Radics-listára szavazzanak, jöhetnek, hogy azt se tudták kik e lista jelöltjei.

A magyarság nem sokat lendített az eddigi szorongatott helyzetén. A Muravidéken szlovén hivatalnokok vannak, akik nagyrészt demokrata-pártiak s ennek lépten-nyomon érzetik már most is a magyarsággal, hogy a választáson cserében hagyta őket. A klerikális-párt

részéről is történnek ilyen tulkapások. Egyik szlovén káplán a nála jelentkezett keresztény híveknek állandóan azt mondta:

— Menjetek Radicshoz győnni...

Bár az alkotmány 12-ik §-a megtiltja a felekezetek képviselőinek, hogy hivatali kötelességük teljesítése közben lelki hatalmukat pártcélok érdekében gyakorolják, a káplánt egyházi hatósága sem intte le.

A magyarság választott, de nincsen képviselője. A Radics-párt képviselőjét magyar választói nem ismerik s nem is látták.

A választás eredménye egy tanubizonyosságot rejt a magyarság számára. Azt, hogy a muravidéki magyarság is csak akkor képes a maga kisebbségi jogait megvédeni, ha az SHS királyság egységes Magyar Pártja keretében szervezkedik, együtt tömörül a jugoszláviai magyarság többi vezéréivel.

Ez volna a muravidéki magyarság politikájának egyetlen helyes útja.

Ezzel kapcsolatban Király József, a muravidéki magyarság egyik érdemes vezetője a következő felhívást intézi a prekmurjei magyar lakossághoz:

A közelmuliban lezajlott képviselőválasztások alkalmával az SHS királyság német és román nemzetiségi kisebbségi jogaik megvédésére képviselőket küldtünk a képviselőházba.

Nekünk magyaroknak szintén ezt kell tennünk ha jogainkat meg akarjuk szerezni, ha azt akarjuk, hogy egyenlő jog egyformán igazság érvényesüljön velünk szemben.

Az elmúlt választások nem adtak módot, hogy a magyarság megszerezze a parlamenti képviseletet s a magyar szavazók sok helyen olyanoknak adtak mandátumot, akik ezt esetleg a magyarok ellen használják fel.

Jogainkat, amelyeket az alkotmány, a nemzetközi szerződések s az általános emberi jogok parancsa szerint csak a parlamentben tudjuk megvédeni. Felkérjük ezért bácskai és bánáti testvéreinket, hogy a Magyar Párthoz való csatlakozását jelentse be minden magyar, aki jogait élvezni akarja új hazájának loyális állampolgára kíván lenni.

A magyar Párt vezetőségét pedig felkérjük, hogy vegye fel a küzdelmet a magyar érdekért s a Bácsmezei Napló útján tartsa fenn az összeköttetést az ország minden részén levő magyar kisebbségekkel.

A magyar testvérek pedig tegyék kötelességükké a Bácsmezei Napló állandó olvasását s egymás közötti terjesztését. Ez a lap kimerítő közleményekkel szolgál az ország politikai és gazdasági és kulturális eseményeiről.

A hatóságokat, ha eziránt kétélyei volnának, meggyőzdöttetjük a mi feltétlen loyálisá-

sunkról s kérjük, hogy ne akadályozzák a magyarság kulturális és gazdasági fejlődését, mely csak úgy lehet a dolgozó magyarság az ország értékes eleme, ha a dolgozó társadalomban s kerül számára a megfelelő helyet biztosítani.

GLASZI. — HIREK.

Személyi hírek: Dr. Sömen Lajos muraszombati ügyvéd, mint Muraszombat kinevezésű bírája, ebbeli hivatalos ténykedését megkezdte. A muraszombati II. oszt. vámbivatal új főnöke kapott, Pirc Anton eddigi D. Lendavai vámbivatal vezetőjének személyében, aki a hivatal vezetését f. hó 10-én már át is vette.

Perszonszki glász. Na meszto g. Čučur nadpostara v M. Soboti steri je za volo beteg odisao, je imenivani za nadpostara g. Antona Pavšek.

Vlom. V hūto, lasztnika Ascher trgovca M. Sobote, na markisavszkom travniku sztojecszo neznani touvaji notri vdrli i od tisztec v noes dneva od 9. na 10. szenou vō vkradnoli.

Tolvajija. Flisar Pali pos. v M. Soboti dneva 11. t. m., vecser ob 12.11 vōri zgrablen na tolvajiji, pri invalidi Khār, szluga pri agr reformi v M. Soboti, gda je kradno 2 kokosi.

M. Sobotski ficsi, pod vodstvom Hassaszto doubili esce ednoga, tou je edno comp. oszebi sztare Hassaice, mater od vodjo. Zday szvsi premislavajo v temlici, kelko „do hodni ne navrzsejo na nyé.

Uj ezerdinárosok. A Narodna Banka április 11-től kezdve új ezerdinárosokat bocsát forgalomba, a most forgalomba levő bankjegyeket pedig fokozatosan kivonják a forgalomból. A új bankjegy 182 milliméter hosszú és 108 milliméter széles lesz és négy színben: vörös, kék, sárga és barna színben készül. A pénz előlapjának bal oldalán sarkánylő Szent György lovas alakja, jobbról pedig a gracsanicei templom képe. Emellett víznyomással Vožda Karadjordje képe, víznyomás felett pedig a kétféjű Fehér Sas kép látható. A víznyomást különböző gyümölcsökből összeállított koszoru veszi körül. Közepén a Narodna Banka círlbetűs felirása, az aláírások és hamisítást tiltó rendelkezés, a sarkokon pedig a 100-es szám. A hátlapyn pedig az ökrökkel szánt földműves képe, a víznyomás felett balra Sarajevo közepén Ljubljana, a víznyomás alatt Zagreb, középen Beograd. Ezen az oldalon latinbetűs felirások.

Maribor. Kreikalci szto 7. t. m. gyulemeli tüdi tisztoza dneva Orjunaske v Slovenski Bistrici, gde pa je do bitja prislo tak kar sa koleki i handgranatje tüdi sze gori ponučak. Vékse neszrecse sze je nej zgoudilo.

Közvetlen adók áttekintése.

Ezen cím alatt folytatólagosan lefogjuk közölni azokat a minket érdeklő adónemeket, melyeket az adótizenhetedekről, június-december hónapokra szóló költségvetési törvény előir. (lásd Hiv. nap 1921. évi 90. sz. 36. C. szakaszában és az 1922. évi 105. számának 161. pénzügyi törvénye) egyben Szlovéniában érvényben lévő adó törv. és rendeletek Prekmurjére is kiterjeszti.

1920. évig még a magyar adótörvények voltak érvényben Prekmurjében, a következő adókkal:

1.) földadó, 2.) házosztály és házadó, 3.) I., II., III. és IV. oszt. keresetadó, 4.) nyilvános számadásra kötelezettek adója, 5.) tőkeamat és járadékadó, 7.) vagyonadó 8.) fegyver- és vadászati béradó, 9.) hadmentességidij, 10.) forgalmiadó, 11.) rokkantalap adója.

Jelenleg pedig a következő adóink vannak:

1.) földadó, 2.) házosztály és házbéradó, 3.) ált. nyereségadó (iparadó), 4. különleges nyereségadó, 5.) tőkeamat- és járadékadó, 6.) jövedelemadó, 7.) forgalmiadó, 8.) rokkantalap adója, 9.) hadmentességi díj.

Eltek tehát a vagyonadó, fegyveradó és a

II. és a IV. osztályu keresetiadó.

A keresetadó I. és III. osztálya helyébe jött most az ált. nyereség adó (iparadó), a mi azonban kisebb, mint az előbbi III. oszt. keresetadó.

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy részletezzük az összes törvényeket, mert nagyon terjedelmesek, de miután mégis az adófizetők javára van, ha megismerkednek az adók legfontosabbjaival, azért leközzöljük azokat illetve azon fontosabb rendelkezéseit és esetleges változásait.

Ezuttal az adófizetőket bizonyára legjobban fogja érdekelni a »j ö v e d e l e m a d ó.« A személyadóról szóló törvény, ausztriai állami törvény 1896. X. 25., 220 sz. — novella 1914. I. 23. 13. sz. — császári rendelet 1917. III. 16. évről sz.)

Ez a törvény, mely a jövedelem adóra vonatkozik, alapjában nem különbözik a volt magyar törvénytől (1916. évi XYVI. tc.), a melyik tulajdonkép a fentemlített ausztr. törv. alapján készült.

A jövedelemadó ilyen formán nálunk nem újdonság, illetve némileg ismeretes az adófizetők előtt, mert az akkori viszonyok mellett is Muravidéken számtalan személy volt, kinek jövedelme jóval túlhaladta a 10.000 koronát, ha tekintetbe vesszük a mai árakat és helyzetet, alig van egyén kinek jövedelme ne haladna túl a 10.000 koronát.

A jövedelmi adó rendszeren mindenéven és mindig az évi jövedelme után vették ki.

Az adóhoz kötött jövedelmek legyenek azok állandók vagy változók, kell, hogy a személyiadó novella alapján meglegyen adóztatva azon összeg után, a melyiket az adóév előtti évben tényleg elérték, mint jövedelmet. Amikor pedig a jövedelemnek nem áll fent még egy teljes évig, az elhíhető évi keresete veendő tekintetbe.

A jövedelmiadó kivetésénél alapul vett család jövedelméhez hozzászámítatik a családtagok jövedelme is, vagyis a férj, illetve az apai jövedelméhez a feleség és gyermek jövedelme is. Éppenségg a háztartásbeli tagok szolgálati keresménye nem számíthatnak be a család jövedelmébe.

Adókötelezettség, fizetni jövedelmiadót, érin mindazokat a személyeket, kiknek évi összjövedelme az 1200 Din. túlhaladja.

Kivételesen az 1921. és 1922. évre felvannak mentve ezen adó fizetése adó alól, kiknek jövedelme a 2500 dinárt nem haladta túl.

Sokszor hallani ellenkezéseket, én nem fizetek jövedelmiadót, hisz' csak annyim van, hogy éppen csak elégelek. Aki így beszél, annak sem telme sincs a jövedelmiadó jelentőségéről. Az nézete szerint a jövedelemnek csak azon része volna megadóztatható, a mely összeget nem akar vagy nem tud elkölteni. Ez teljesen ferde nézet.

Adóalanyat képező jövedelemnek tekintetnek t. i. a pénzbeli, vagy pénzürtékü járandóságok melyhez számíthatnak az adófizető saját, vagy szabadiakásának bérértéke is. Szintugy jövedelemnek tekintetik a gazdasági termék és ipari termék értéke is, a melyek az adófizető gazdaságában, általa vagy családja által használtattnak el vagy melyek e készletből vétetnek. Ugyanugy mindazok a járandóságok, melyet élvez az adófizető vagy az ő családja.

Leszállítják a liszt kiviteli vámját. A gazdasági pénzügyi bizottság szerdai ülésén elhatározta, hogy a liszt és egyéb nyerstermények kiviteli vámját az export megkönnyítése céljából leszállítja. A buza- és rozsliszt vámját 150 dinárról 60 dinárra, egyéb lisztét 40 dinárra, a cserzett bőr vámját 800-ról 400 dinárra szállították le. Az ételolajra kirótt kiviteli vámot teljesen megszüntették.

Riffi ezredes titokzatos halála. Riffi Sándor ezredes, budapesti dandárparancsnokkal a nagykovácsi gyakorlótéren halálos szerencsétlenség történt. Az egyik gyalogezred harcszerű gyakorlatot végzett, amelyet a dandárparancsnok is megszemlélt. Az ezredes egy magaslatról szemlélte a gyakorlatot, a mikor lövés érte. Az ezredes súlyos haslövést kapott és néhány perc múlva meghalt. A megejtett vizsgálat — mint Budapestről jelentik — arra az alapos gyanúra szolgáltatott bizonyítékokat, hogy itt nem véletlen szerencsétlenségről van szó, amit kezdetben hittek, hanem merényletről. A kiderített gyanúok alapján őrizetbe vettek egy katonát.

Nasi trüdi.

Francusko poszujilo z vértov ocsmi.

Francuzi szo oszoudili od Jugoszlávie pri nyej proseno poszujilo, v zneszki 300 million francuski frankov, na szploj máli interes, tou je na 6. procent, ali na drügo ponücati té pejneze je nej szloboudno, kak szamo na szoldacske cile.

Sz taksim poszujilom francozi radevoie ido na pomoucs drügin drzsávam, ár sztem nej szamo ka szí prispara pejneza pri vödávanyi za szvojo szoldacsijo, nego, — kaksze csüje — gda zvézo narédi z Jugoszlaviov za szvojo zagvusanoszt, té pouleg toga escse procenete dobi od tisztí pejnez, stere bi brezi procenta za szvojo szoldacsijo tüdi prisziljena bila.

Ka pa je escse nájbole interesantno, tou sumo ne dobi Jugoszlávia v gotovi pejnezaj nego vu taksem blági, za kakso sze poszujilo proszilo. Tou szo dobre skárje, ka na trí sztráni rejzsejo. Ednouk zagvusanoszt, drügocs procenete od pejnez, ob tréjtim pa szlüzs pri blági. Ali nedo tej francuzi tak szpametni, ka do sze zazávali na drágocso blága i do racsúnali ka do steli. Mislimo ka ja.

Ebből csak azon üzemi költségek irhatók le, a melyek ezen üzem jövedelem fentartás biztosítására és elérésére szükségesek, mint pl. az üzembentartás intézési, vállalati és fentartási költségek, a milyenek a munkásbérek, épületfentartási biztosítási, befizetett adók (a jövedelmi adó kivételével), kölcsön után fizetett kamatok, huzamosabb ideig tartó terhek, balesetbiztosítási díjak, házbérbiztosítási díjak, vetőmag konvenció, életbiztosítási díjak stb. (§§ 160 162.)

Leirni pedig nincs megengedve:

1.) A vagyon szaporítására vagy fejlesztésére fordított összegek, bevételek, vállalatok, üzemek nagyobbítására fordított összegek, adósságok törlesztett összege stb. 2.) Vesztésségek, melyek csak a vagyon tőkéjét, illetve alaptőkéjét érintik, vagy vesztésségek valamely vállalat részvényeinek; hitelezési vesztésségek, a mennyiben azok az adófizető alaptőkéjét képeznek; örökösödési rész vesztéssége stb. 3.) Adófizetőnek valamely vállalatba fektetett tőkéjének kamatja, (Kereskedő nem irhatja le a saját üzletébe fektetett tőkéjének kamatját.) 4.) azon költségeket, a melyeket az adóköteles saját vagy hozzátartozói lakásáért, ellátásáért használnak el, úgy szintén azon dolgokért, a melyet saját ellátására fordít. Épügy nem szabad levonni azokat a gazdasági terményeket, vagy ipari termékeket, a melyek ily formában használtatnak fel. 5.) Adományok, segélye s az ehhez hasonló értékviszonyás nélküli kiadások, hacsak nem jövedelem emelési célokból adtak.

Folyt. következik.

Mi tüdi mámo doszta delavcov i dönok za naso szoldacsijo do drügi delati. Delo tá dati, v pejnezi procenete placsvüvati drügin drzsávam, je krivica. Ali nej szamo tou. Jeli pa nam trbej zse pripravke delati, mogouce zse za drügo bojno, gda niti tej szoldákov nemremo vrédi drzsati, tou je rédno meszto i jeszti dati sterim je zse itak zadoszten glád v tej neznáne krajina. Mislimo, ka bi tisztó bilou tou prvo, nej pa zse pá nouve priprave.

Kak je viditi, tü je tüdi tak, kak pri pritisnyenom cslöveki za pejneze. Ka tou nyemi briga, kaksistécs velki interes, racsúna, poszujitel naj szamo sze poszujilo dobi.

Razlícsnoszti - Különfélék.

Politika. Radikálisok és demokraták koalíciója, a decemberi összetételi alapon, 14-én demokraták pedig 15-én fognak dönteni végleges állásfoglalásukról. — A szkupszcsina 26-án reggel 9. órakor ül össze, a melyiken — Radics pártion kívül — az összes pártok fognak részt venni. — Egyes verziók szerint Pasics kormánya 15-én beadja a lemondását, 16-án felolvassák a Házban az erről szóló kéziratot. — A koalíció radikálisok és demokraták között két hír szerint van kombinációban. Az egyik szerint a koalíciós kormány megalakítása után hivatalnoki és rokkant-törvényt letárgyalnák s akkor oszlatnák fel a Házat, a másik szerint pedig rögtön oszlatnák fel s mint választást vezető koalíciós kormány vezetné a kiirandó választásokat. — Minden jel arra vall, hogy a választások még az ősz folyamán meg-ejtetnek.

Budapest. Magyarszka drzsáva szí z málov antantov zblízsanje iscse i po porocsilaj de predszednik vláde za toga volo v krátkom sou v Prágo i v Belgrád na pogucávanye.

Róma. Olasz király legidősebb leánya, Jolanda esküvője gróf Calvival f. hó 9-én ment végbe a királyi kápolnában nagy ceremóniák között. A király ez alkalommal Róma szegényeinek 100.000 Lirát adományozott.

Mirovna konferencia sz Törkami sze z nouva zacsné t. m. 20 v Lausanne.

Skoda gyár Jugoszláviaiban fiókgyárat akar létesíteni. Az erre vonatkozó tárgyalások már kezdetét vették.

Bívisi vojni miniszter Tomor (Bolgária) je büo na podlági obtozsbe aretirani.

Budapest. Fridrich István, volt magyar miniszterelnök olaszországi útja kudarcra végződött. T. i. mint magyar fascista vezér akart tárgyalni Musolini és Kemal vezérekkel, de sikertelenül.

Lenin, az orosz szovjet feje súlyos betegen fekszik már hosszabb ideje, de most már orvosa is felhagyott a reménnyel, hogy Lenin életben maradjon. Trockij még hozzátartozóit sem engedte Lenin betegágyához.

Osztriliti szo, kak z Rovnoja glászijo, 340 ruszoszki kmetov, ár szo sze prouti pozstavili bolshevikom, zavolo nouvoga ravnanya v Zitanizi.

A határkövek felállítására Jugoszlávia és Magyarország között e hó 12-én megkezdődött s junius végéig befejeződik.

Vszáka alkoholta pitvina je na Törskom od 5. aprila mao prepovejdana.

Kommunista forradalmi előkészületek nyomára akadtak Romániában, a volt Erdélyben, a mely társaságnak célja kommunista diktatura kikialtása volt. Tagjai összeköttetésben voltak Debreceni, Berlieni, Prágai, Bécsi és Moszkvai szervezettekkel.

Ruhr vidék franciák általi megszállása egyre nagyobb nehézségeket szül Németországnak. A gyárakkal és bányákkal tele vidék, mely eddig különösen vassal és szénrel gazdag országot, meg sem közelíthető, nem lehet megvédeni, amit is kaphatnának. Az elégedetlenség egyre nő az ottani német lakosság között, a mi nem egyszer véres összeütközésekre ad okot s áldozatokat kíván a kíméletlen franciák előtt.

Sztreljen je büo po obszoudbi szovjetszke szodnije kash. prelat Butkiewicz, za steroga volo je cejli kulturni szvejt zburkanya szkázao prouti szovjetszskomi ravnanyi.

Gazdalkodás

Burgonya.

A burgonya hazánk legelterjedtebb kaspás növénye, a melyet emberi táplálékul, takarmányozásra és ipari célokra használnak.

Hogy a sokféle burgonya között, mely a termelésben előfordul, melyiket termelje a gazda, azt a saját maga földjén tett kísérletek, vagy a községben a mások termelésének eredménye után fogja meghatározni s olyan fajta burgonyát fog termeszteni, a mely az ő viszonyainak legjobban megfelel, a betegségeknek ellentáll, bő termést hozott.

Nálunk a legelterjedtebb fajtái közül beváltak és ismeretesek: a korai rózsza, a korai hathetes, a hópehely, juliusi sárga, a kifli burg.; Richter imperator, Saronia, Wolthmann, magyarkincs, silésia, vörös márkí stb.

A burgonya ültetéséhez csakis egészséges 6—10 szemű burgonyát használjuk. Ültetési ideje április közepétől május végéig; ha korait akarunk, már márciusban is ültethető, de — a fagy miatt mélyen kell rakni. Ültethetünk eke vagy kapa után, sor és barázda húzó után. A sorok távolsága nálunk az 50 cm-es megfelel, a fészek távolsága pedig 40, cm vagy egy cipőhossz; homokos laza talajban 12 cm. mélyen, kötött talajban pedig 6—7 cm. mélyen rakjuk a földbe. Egy kat. holdra soros ültetésnél közép nagyságu burgonyából 12-16 q, fészkes ültetésnél valamivel kevesebb burgonya kell. Kapa után 4—5 munkás egy holdat, eke után egy fogattal 4 munkás 3 holdat képes beültetni.

Burgonya ápolásáról egy másik számmunkban fogunk megemlékezni.

Tengeri (kukorica.)

Tengeri ültetésének ideje is elérkezett, s hogy a termésünk szép legyen, azt már az ültetésnél, illetve a mag megválasztásánál készítsük elő

A vetőmag kiválasztásánál elővigyázatosak legyünk, mert aránylag igen kevés mag kell, de ez legyen jó. Magnak való tengerit azon csövekről szedjük, a melyen a sorok szabályosan fekszenek s a csöve teljesen be van növe. Ha különös fajtát vetünk, úgy 3-4 év múlva újra azon helyről szerezzünk magot, mert a tengeri más helyen vetve idővel elfajzik. Tengeri vetése a talajfelmelegedése után történik, a mikor már a fagyoktól nem kell félni, s ideje április 1-től május elsejéig esik. Vetése rendszeren sorbavetővel történik, a melynél a sortávolság 40-50cm. legyen, a vetőmagszükséglet 20-25 kg. A vetőmag alá-takarása kötött talajban 3—4, laza talajban 5-6 cm re történjék. Vetés után hengert és legkönnyebb boronát járassuk. Ápolásáról majd a maga idejében.

Előfizetések és hirdetések a Prekmurska tiskarnában is felvétetnek.

KINO^v Murški Soboti.

V nedeljo 15. április popoldne
ob 3. uri in zvečer ob 8. uri:

FANIKA I PROBLEM SLUŽINČADI

FANNY und das DIENSTBODEN-
PROBLEM. II—15

Originalna šala u 5 činova. U glavnoj
ulozi: MAGDE KENNEDY.

VSTOPNINA: Gornje in spodnje lože 28 K,
I. prostor 20 K, II. prostor 8 K.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Legujabb.

Radics megbizottai Beogradban tárgyalnak

Készül a szerb-horvát megegyezés.

A keddi napon végre fordulat történt a válságban, amely esetleg döntő fordulatot fog jelenteni az SHS királyság egész belpolitikai irányban. A nagyjelentőségű lépést a Radics-párt tette meg, amely Radics után következő két legtekintélyesebb vezetőjét Beogradba küldte a radikális párttal folytatandó közvetlen tárgyalásokra.

A zagrebi „Jutarnji List“ már hétfő esti számában közölte, hogy a Radics-párt két alelnöke: Krnjevićs JKraj és Macsek Vladimir Beogradba utaznak és közvetlen tárgyalásokat kezdenek a kormánnyal.

Egyidejűleg azt is követelték a zagrebi lapok, hogy Popovics Velje radikális képviselő, Pasics volt kabinetfőnöke, tárgyalásokat folytat Zagrebben a Radics-párt vezetőivel és ezek a tárgyalások nagyon kedvezően haladnak. Ezt a hirt nem tudták elerőtleníteni azok a beogradi forrásból eredő cáfolatok sem, hogy Popovics csak magánügyekben tartózkodik Zagrebban.

Mint Beogradból jelentik,

a horvát köztársasági paraszt-párt alelnökei, Krnjavics Juraj és Macsek Vladimir dr. kedden reggel 9 órakor Beogradba érkeztek.

A kormány tagjai tudomással bírtak a horvát politikusok küldetéséről, mert Jovanovics Ljuba vallásügyi miniszter már reggel 9 órakor konferenciát tartott Pasics miniszterelnökkel.

Féltizkor Jovanovics Ljuba vallásügyi-miniszteriumban fogadta a Radics-párt kiküldötteit, akik igazolták, hogy hivatalos megbízásuk van a tárgyalások folytatására.

Ez a konferencia nagyon sokáig tartott és délelőtt 11 órakor Jovanovics Ljuba a két horvátal együtt ment autón miniszterelnökségi palotába, ahol Pasics azonnal fogadta őket.

Pasics miniszterelnökkel közel két óra hosszat, háromnegyed egyig tárgyaltak a Radics-párt delegátusai.

Stampano v „Prekmurški Tiskarni“ v Murški Soboti.

Vozsnya prejk Magyarske drzsáve - brez poutnoga lísztá.

Po odprejtví zseleznicnoga obracsája med Jugoszlavióv i Magyarszkov drzsá-vov, od 1. áprila, sze interessantno i csé dugo potrebno ponovlenýe odrédila po dovoljeyni minisztersztva obracsájni dugovány. Po narédbi trianonszke mirovne pogodbe, szo, direktni zseleznicni vozovi prikapcseni k vláki od Kotoribe do Virovitice, na steri sze SHS drzsavláni brez pontnoga lísztá pelajo prejk magyarszkoga teratorija z SHS stácije na SHS stáciju (kak prejk Ausztrie) brez toga ka bi na magyarszkój zemli szlobodno vósztopili z vozá, zvün na stáciju Gola, gdé je dovoljena vósztopnya. Tej poszebni vozovi na podlági mirovne pogodbe, sz exterritorialni (területenkivüli jog) Oborozseni szoldácje i szoldacske náprave sze po tej neszmijo voziti.

Tou delo jerejszan znamenito, ár tak po krátkój pouti lahko pridemo do slavonszki krajín, pa nej z taksov navoljouv i dúgov potjouv z velikimi sztroski, kak doszegamao.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

1923. április 13.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1800—
» » Zsito—Rozs	»	1500—
» » Ovesz—Zab	»	1500—
» » Kukorca—Tengeri	»	1400—
» » Proszou—Köles	»	1200—
» » Hajdijna—Hajdica	»	1200—
» » Graoka—Bükköny	»	2000—
» » Otroubi (psen) —Korpa (buza)	»	1150—
» » Szenou—Széna	»	1000—
» » Graj—Bab	»	1800—
» » Krumpise—Burgonya	»	600—
1 kg. Lenovo. sz.—Lenmag	»	—
» » Detelcsno sz.—Löhermag	»	—
» » Bikovje } —Bika	elősulj, kövérég	40-50—
» » Telice } —Üszö		40-50—
» » Krave } —Tehén		20-35—
» » Teoci } —Borju		45-55—
» » Szvinyé } —Sertés		85-95—
» » Mászt 1-a—Zsirl-ó.		173—
» » Zmoucsaj—Vaj	»	140—
» » Spej—Szalona	»	150—
1 Belice—Tojás	»	5—

Pejnezi — Pénz

1 Dollár	= Kj	394—
100 Kor. Budapest	= »	9-12
100 Kor. Becs	= »	—56

Máli glászi.

Brivec

Konrád Donko pouleg Turkove ostrije v M. Soboti. — Vödela zsenzke kite, csi pri neszéte vlaszé, vsze po nájfalejsój cejni

Vörar 2-14

Pavel Fliszár pouleg Turkove ostarije v M. Soboti. Poprávla vöre po nájménsoj cejni, pa tüdi odávle batrije za lektricsne lampase.

Franc Novák

zidarski podjetnik M. Sobotá Kolodvorska ulica. Rijsa (rajziva) naj bole moderne plame za nouve rambe, nevadne híše, ville, kapele in dale, po naj nisišój cnevnoj ceni. — Nadale napravi proračune (költségvetés) od sej stavbeni del. 52-6

Imásh bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljay Elza-Fluid

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepčujoče mazilo?

Uporabljay Elza-Fluid

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljay Elza-Fluid

Ali želiš najboljše za njegovanje zob, kože, glaše?

Uporabljay Elza-Fluid

Ali si preveč občutljivi glede mrzlega zraka?

Uporabljay Elza-Fluid

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljay Elza-Fluid

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljsega delovanja kakor francosko žganje Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš.

TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!

Išči Elzafluid v vseh dotični poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzeju:

3 dvojnate ali 1 špeciálne steklenica	24 Din.
12 dvojnatih » 4 špeciálne »	84 »
24 » » 8 » »	146 »
36 » » 12 » »	208 »

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar. STUBICA DONJA, Elzatrg 305. Hrvatsko.

Pozor gostilničarji!

Proda se približno 400 hl. vina letnik 1922.

in približno 70 hl. vina letnik 1921. po

dnevnoj ceni; vino je izborno in lasten pri-

delek STÖGER—STEINER in FELIKS PER-

KOVIH goric pri KAPELI. Pojasnila daje

Franc Domajnko

v Bučevčevih št. 26.

Nájbogsí Portland cement! Szuperfoszfát (Mütrágya) Steinkol Vogelje Drva Szeno Krumpise

pobite fál pri Czipoth Viktor

trgovná z leszom, drvami in premogom
Murska Sobotá, Prekmurje. 40-4

UVOZI!

IZVOZI!

DRAVOGRAD

EKSPozITURA PREVALJE

KOMAUER & ORNIK

MEDNARODNI PREVOZI, VESTNA
POSTREŽBA. — ZMERNE CENE.

Cstite „Mórszko Krajino“.

Podgovornik, lásztnik i vödányik Kühar Stevan Márkisevci.